

ЖАЛД СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган



2000 йил 28 март
сешанба

Сотувда эркин нархда
№ 59 (2356)

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI VA ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAJLISINING GAZETASI

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ Биржадан ташқари валюта бозорини ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Биржадан ташқари валюта бозорини мустақамлаш ва янада ривожлантириш, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида нақд хорижий валюта муомаласи тўғрисида амалдаги қонун ҳужжатлари бузилишининг олдини олиш, қорхоналар, ташкилотлар ва муассасалар томонидан Ўзбекистон Республикаси нерезидентлари бўлган жисмоний шахсларга кўрсатиладиган пулли хизматлар учун ҳисоб-китоблар механизмни такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Белгилансинки, 2000 йил 1 апрелдан бошлаб республика қорхоналари, ташкилотлари ва муассасалари томонидан 1-иловага мурофий пулли хизматлар кўрсатиладигани учун тўлов Ўзбекистон Республикаси нерезидентлари бўлган жисмоний шахслардан фақат эркин алмаштириладиган валютада учдирилади.
2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси нерезидентлари бўлган жисмоний шахслар қорхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг хизматлари учун тўловнинг (авиация, темир йўл орқали ташув ва халқаро авто-ташув хизматлари) ҳақ тўлаш бундан мустасно) Ташқи иқтисодий фаолият миқдори банк, "Асака" банки ва "Узсанотқурилишбанк"нинг бўлими орқали тўлайдилар.
3. Белгилансинки, хизматлар учун ҳақ тўлаш ҳисобига кўрсатиб ўтилган банклар муассасасига тўловчи валюта тўлушининг 50 фоизи Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига мажбурий сотилиши, қолган 50 фоизи эса нерезидент жисмоний шахсларга пулли хизматлар кўрсатувчи қорхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг мажбурий рақамларига ўтказилиши керак.
4. "Ўзбекистон хаво йўллари" миллий авиокомпанияси, "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компанияси ва "Узавтотранс" корпорацияси томонидан, валюта тўлушини ваколатли банк ҳар куни албатта инкассация қилган ҳолда, нерезидент жисмоний шахсларга махсус кассалар орқали хизмат кўрсатишининг мавжуд тартиби сақлаб қолинсин.
5. Хорижий авиакорхоналарга, уларнинг ваколатдорларига ҳамда авиация хизматлари ва улар билан боғлиқ хизматлар кўрсатиш бўйича агентларга нерезидент жисмоний шахсларга халқаро йўловчилар ташувлар бўйича чипларни эркин алмаштириладиган валютага сотиш ҳуқуқи берилсин, бунинг учун, валюта тўлушини ваколатли банк ҳар куни албатта инкассация қилган ҳолда, махсус кассалар очилсин.
6. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида нерезидент жисмоний шахсларга пулли хизматлар кўрсатиш тартиби тасдиқлансин.
7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси Марказий банк ва ваколатли банклар билан биргаликда нерезидент жисмоний шахсларга пулли хизматлар кўрсатишнинг белгиланган тартибига риоя қилиниши ва валюта тўлушининг 50 фоизи инкассация қилиниши ва албатта сотилиши устидан қатъий назорат ўрнатилсин.
8. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Молия вазирлиги, Марказий банк, бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда: амалдаги қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгаришларни тўғрисида уш қон муҳдатда тақрифлар киритсин.
9. Идоравий меърият ҳужжатларининг ушбу қарорга мувофиқлаштирилишини таъминласин.
10. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Б.С.Хамидов ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раиси Ф.М.Муллажонов зиммасига юксалинсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

Тошкент шаҳри,
2000 йил 24 март.

Вазирлар Маҳкамасининг

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида нерезидент жисмоний шахсларга фақат эркин алмаштириладиган валютада кўрсатиладиган пулли хизматлар РЎЙХАТИ

табiiй хизматлар; таълимнинг барча турлари (умумий ўрта таълимдан ташқари); меҳмонхона, сайёхлик фирмалари хизматлари; авиация хизматлари ва улар билан боғлиқ хизматлар; темир йўл ташувлари; халқаро автомобиль ташувлари; телефон ва пейджинг алоқаси хизматлари; спорт-соғломлаштириш хизматлари; юридик шахсларга тегишли уй-жойларни ижарага олиш хизматлари; транспорт-экспедиция хизматлари; суғурта хизматлари.

Ҳашар — элга ярашар ФИДОЙИ ФАРЗАНДЛАРИМИЗ РУҲИ ШОД БЎЛГАЙ



Шу йил 25 мартда «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуи қуришичи ишчиларини тезлаштириш мақсадида Юнусов туманида умумхалқ ҳашари ўтказилди. Унда турли ташкилот, маҳаллалар ва ўқув-юртлардан 5000 дан ортиқ киши қатнашди.

Ўртимиз озодалиги ва мустақиллигини учун курашларда матонат кўрсатган, миллатни ҳурлик ва эркинликка қаққирган, мустақил тузум йилларида қатоган этилган фидойи ватандошларимизнинг муқтабар хотирасини абадийлаштириш, уларнинг ибратли ҳаёти ва фаолиятини чуқур ўрганиш, ёшлар қалбига метин иродали аж-долларимиз руҳи-покига эҳтиром, истиқ-дол тоғларига садоқат, ватанпарварлик ва фидойилик туйғуларини кучайтириш мақса-дида пойтахтимизнинг Юнусов туманида қуриладиган «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуида ўша куни иш ҳар кунидан-да сураётли ва шитобли бўлди.

Ғиёс Умаров номли маҳалла ҳудудида туташ бўлган мазкур мажмуада иш жадал-лиги билан амалга оширилмоқда. Ҳашарда иштирок этган, шу мақсадда тугилиб ўтган 80 ёшли отахон Туроб Икромов бир зум ўйга толди ва оҳиста сўз бошлади: — Бу ерлар буг эди. Далам раҳматлик мана шу тепаликдаги ўрик дарактарини соясида чў ичиб дам оларди. 1928 йилда мен 8 йашар бола эдим. Қўп нарсалар эсим-да қолган. Кечалари трактор тақма арва-ларга маҳбустлар олиб келиб, ўзларига ҳақ қазариб, сўнг отиб ташлардилар. Улганга ишонч ҳосил қилган, қўмбо кес-тишарди. Онам дайил ўқлар тегиб кетма-ни ҳам «Нуроний» жамғармаси бўлими то-монидан умумхалқ ҳашарига келган уруш ва меҳнат фаришларини ёшларга бугунги осяишга қуналар қадрига етиш, Ватанингу олушга, унинг равнақи учун меҳнат қилиш ҳам фарз, ҳам қарз эканлигини ўқидил-лар. Анчагина ерлар текислашиб, терак, ме-вали ва манзарали кўчатлар экилди. Улар-нинг ҳафтанинг маълум қуналари ушбу мас-канда Қуръон тиловати янграб турса, фари-шлар иштирокида хотира сўхбатлари ва учрашувлар ўтказилса, — дея билдирган фикрлари қўнчиликка маъқул бўлди.

Хуллас 25 март файли бир кун бўлиб қолди. Ҳашарга келганлар фаол меҳнат қил-дилар. Ҳар бир фўқаро нимадир қилишга интилиди, шовди. Кимдир тўпуқ ташиди, кимдир кўчат экиди, мажмуа қури-лишига нима биландин хисса қўшилиши ин-тилади. Кекса отахонларимиз ибратли сўх-батлари билан ёшларга мадад бердилар.

Ҳашар сўнгида қурувчилар ва ҳашар-чилар учун ош тортилади. Уттанлар руҳига тиловат қилинади.

Юнусов тумани ҳокими Шукридин Пахруллоев ўз сўзида ҳашарчиларга мин-натдорлик билдирди. У бундай умумхалқ ҳашарини ёлғорлик очилганга қадаҳар ҳар шанбада ўтказиш мақсадида мувофиқ экан-лигини таъкидлади.

Ҳ. МАТЎҚУБОВ,
«Нуроний» жамғармаси Юнусов тумани бўлими ҳайъати аъзоси.
Г. ЙЎЛДОШЕВА,
Н. МУҲАММАДЖОНОВ
(суратлар муаллифи),
«Халқ сўзи» мухбирлари.

«ЎЗБЕКИСТОНДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН»

Бугун Тошкентдаги «Ўзэксмарказ» павильонларида ана шу белги остида мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган давлатга қарашли ҳамда кичик, ўрта ва хусусий қорхоналарда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг кўргазмаси очилди. Унда, шунингдек, хорижий ширеклар ҳамкорлигида ташкил этилган «Узэксун-электроникс», «Дойчекабель», «Лаз-оглу», «Пульсар», «Дариталь», «Туз Буэро», «Агама» каби юзга яқин қўшма қорхоналар ҳам ўз маҳсулотларини билан иштирок этди.

Шу муносабат билан кеча бу ерда журналистлар иштирокида матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

— Ушбу кўргазмани ташкил этишдан мақсад мамлакатимиз экспорт салоҳия-тини ошириш, янги қорхоналарни тузиш учун хорижий инвестицияни кўпроқ жалб этишдан иборат, — деди «Ўзэксмарказ» бош директори Б. Эрматов. — Шу мақсадда кўргазмага ўттиздан ортиқ хорижий фирмалар, элчиқоналар, республика «Бизнес-фонди», Товар ишлаб чиқарувчилар ва тadbиркорлар палатаси вакиллари тadbир қилинди.

Уч кун давом этадиган мазкур кўргазмада тadbиркорлар хорижлик сармоядорлар билан ўзаро фикр алмашадилар, махсулот олди-сотиди юзасидан шартнома тузадилар, қўшма қорхоналар ташкил этиш бораида ўзаро келишиб оладилар.

Б. ОСТАНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Россия Федерацияси Президенти вазифасини бажарувчи Владимир Путин Жаноби олийларига

Муҳтарам Владимир Владимирович,
Сизни Россия Федерацияси Президенти сайловида қатъий галабаса эришганингиз билан чин юракдан муборакбод этаман.

Имоми комилки, сайлов якуналари Сизнинг Россия етакчиси сифатида жамиятни жипслаштириш, унинг улкан салоҳиятини Россияни буюк давлат сифатида тиклашга йўналтириш, халқнинг муносиб турмушини таъминлаш, демократия ва тараққийёт йўлидан изчил-лик билан ривожланиш бораида бошлаган ишларингиз-га бўлган юксак ишонч мезонидир.

1999 йил декабрда мамлакатимизга буюрган таш-рифнинг якуналари буйича стратегик ва узоқ муддат-ли ҳамкорликка қучли туртки берилгани, анъанавий дўстлик муносабатлари халқларимиз ўртасида тенг-лик, ҳурмат ва ўзаро ишонч асосида Марказий Осиё ҳудудида хавфсизлик ва барқарорликни сақлаш ва мус-тақамлаш мақсадида янада кенгайиб, чуқурлашиб бо-ришга ўзбекистонликларнинг ишончи қомил.

Сизга ва оила аъзоларингизга сичат-саломатлик, Рос-сияга эса фаровонлик ва тараққийёт ёр бўлсин.

Қамоли эҳтиром билан,

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

Шу кун Ислам Каримов билан Владимир Путин ўрта-сида телефон орқали сўхбат бўлди. Сўхбат чоғида Ўзе-бекистон Республикаси раҳбари В.Путинни Россия Федера-цияси Президенти вазифасига сайлангани билан самимий қўтлаб, унга Россиянинг равнақи йўлидаги фаолиятини му-ваффақият тилади. Иккала давлат раҳбарлари Ўзбеки-стон-Россия муносабатлари икки халқ бахт-саодати йўли-да, тенглик ва ўзаро ишонч асосида ривожланишига ишонч билдирди.

/ЎзА/.

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OЛИY MAJLISIDA

24 март кунини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида ишчи йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Олий Мажлис Раиси Ф.М.Муллажонов бошқарди.

Йиғилишда парламент қўми-тавлари ва комиссияларининг Ўзбекистон Республикаси Пре-зиденти Ислам Каримовнинг Олий Мажлис биринчи сессия-сидаги нутқидан келиб чиқа-диган 2000-2004 йилларга му-лжалланган қонунчилик ва назорат фаолияти устуворлик-ларининг дастури лойиҳасини таъйинлаш бўйича ишларга яқун эълоди.

Қўмиталар ва комиссиялар-нинг келгуши беш йилликдаги фаолиятининг асосий йўналиш-лари жамият ҳаёти эркин-лаштиришни таъминлаш, ик-тисодий ислохотларни чуқурлаш-тириш, аҳолининг моддий фар-овонлигини ва иқтисодий ҳимоя қилинишини ошириш, тинчликни, миллатлараро ва фуқаролар тотувлигини сақлаш ва мустақамлашга қаратилган янги қонун ҳужжатларини иш-лаб чиқиш, амалдаги қонун ҳуж-жатларини такомиллаштириш ва ислохотларни киритиш назарда тутилмоқда.

Сенаторлар, конференция-лар, давра сўхбатлари ва бо-шқа тadbирларни ўтказиш каби иш усулларини янада кен-троқ қўланиш назарда ту-тилмоқда.

Шунингдек, ишчи йиғили-шида ўзгаришлар ва қўшим-чалар киритиш назарда ту-тилган бўлиши билан қонун лойиҳалари модаламодала му-ҳокама қилинди. Муҳокама-да Олий Мажлис Раиси-нинг ўринбосарлари, парла-мент қўмиталари ва комиссия-ларининг раҳбарлари, депу-татлар, мутахассислар ишти-рок этдилар.

Олий Мажлисда Фан, таъ-лим, маданият ва спорт мас-алалари қўмитаси томонидан қўшилган «Ўзбекистон Ре-спубликаси Президенти Ислам Каримовнинг иккинчи қаққир-Олий Мажлисининг I сессияси-даги маърузасидан келиб чи-қадиган хулосалар асосида фан, таълим, маданият ва спорт масалалари самарадор-лиги, муаммолар ва қонунчи-лик фаолиятининг истиқболли-рости» маърузаси «Давра сўх-бати» бўлиб ўтди. Унга, асо-сан, амалиётчилар — фан, таъ-лим, маданият ва спорт соҳа-сидаги идораларнинг масъул вакиллари жалб этилди.

Иштирокчилар аввалдан олти бандан иборат муноза-ра қилинадиган масалаларнинг таъминий масъул қандай 2000 ва 2004 йилда қўмита томонидан тайёрланган мулжаллан-ган қонун лойиҳалари билан та-ништирилди.

«Давра сўхбати»дан қутли-ган асосий мақсад, табиийки, парламент томонидан фан, таъ-лим, маданият ва спорт соҳа-сида қабул қилинган қонунлар-нинг иккунчи қандай таъминла-наётгани, уларга қандай қўшим-ча ва ўзгаришлар киритиш эҳ-тиёжи туғилгани ва яна қан-дай янги қонунлар тайёрлаш зарурлиги ҳақида маълумотта эга бўлишдан иборат эди. Олий

Мажлис Раисининг ўринбоса-ри Ф. Муллажонов «Давра сўх-бати»нинг очар экан ана шу ҳақда батафсил тўхтади.

«Давра сўхбати»нинг қўмита раиси Н. Жураев давом эт-тирди. Сўхбат эрин, очик-ош-корга узлаб ўтди. Иштирок-чилар уларга тегишли соҳалар бўйича мавжуд қўнунчиликнинг икроси, муаммолар ҳусусида фикрлашдилар, тақлиф-муло-ҳазаларини билдирдилар.

Амалийчи-иштирокчилар айрим яқин қонунларимиз ту-лик, ишламаётгани ҳам ай-тиб ўтилди. Энг муҳими, таъ-лим қўмитаси раиси ва янги қонунлар таъйинлаш зарурлиги ҳақидаги тақлифларини ҳам билдирдилар.

Мамлакат раҳбарининг қонун қабул қилиш ишнинг 50 фоизи бажарилиши дегани, қолган ярми уни иккунчи сўх-бат иборат, деб айтган сўла-ри «Давра сўхбати» давоми-да бот-бот талқорланди.

Баҳо-мунозаралар ана шун-дай мазмун ва рўқдани тadbир-лар зарурлиги, бунинг во-ситасида қўнун-қўм масала-ларга ойдинлаштириш, муам-моларга жавоб изланиши, ечи-ми топилишини кўрсатди.

Ислом ХУДОЁЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Табииёт иқлим шароит-лари бетакор, тарихи ан-тика, маданияти ранг-баранг, бойликларини ишлаб чиқариш соҳасининг салоҳияти баланд Сурхон воҳаси ҳақида хур-матли Президентимиз хами-ша алоҳида меҳр билан га-пирганларини кузатганман.

Айниқса, воҳанинг кўнгли очик, бағри кенг, меҳнатқаш одамлари шаънига билдириб келган, билдирибатган муно-сабатлари ҳаммининг қалби-га янгича бир илҳом, ёт қўлар ниғоҳдан сергақ тор-тиб турган Ватанин асраш ва севинишга даяват бўлиб син-гади. Меҳнат ва ижода бе-киж рағбат уйғотди.

Лекин гап йўригида ўзи-дан ўзи гап йўригида ўзи, иқлим шартлардан тузил-ган бойликлари ва та-шаббускорлигини қўллаб-қувватлаш, уларнинг не таш-вишу муаммолар билан яша-ётганига қизиқиш, муносабат қандай? Ислохотлар қандай амалга оширилмоқда? Одам-ларнинг айниқса, раҳбарлар-нинг дунёқарашида, тафакку-рида қандай ўзгаришлар кеч-моқда?

Президент нутқи билан та-нишиб чиққан одамнинг бу саволларга тўлиқ жавоб то-пиши табиий. Айни пайтда Президентимиз сўзлари киши-ни чуқурроқ мулоҳаза юритиш-га, юракдаги тағпирларни бо-шқасининг салоҳияти баланд Сурхон воҳаси ҳақида хур-матли Президентимиз хами-ша алоҳида меҳр билан га-пирганларини кузатганман. Айниқса, воҳанинг кўнгли очик, бағри кенг, меҳнатқаш одамлари шаънига билдириб келган, билдирибатган муно-сабатлари ҳаммининг қалби-га янгича бир илҳом, ёт қўлар ниғоҳдан сергақ тор-тиб турган Ватанин асраш ва севинишга даяват бўлиб син-гади. Меҳнат ва ижода бе-киж рағбат уйғотди.

Президент нутқи билан та-нишиб чиққан одамнинг бу саволларга тўлиқ жавоб то-пиши табиий. Айни пайтда Президентимиз сўзлари киши-ни чуқурроқ мулоҳаза юритиш-га, юракдаги тағпирларни бо-шқасининг салоҳияти баланд Сурхон воҳаси ҳақида хур-матли Президентимиз хами-ша алоҳида меҳр билан га-пирганларини кузатганман. Айниқса, воҳанинг кўнгли очик, бағри кенг, меҳнатқаш одамлари шаънига билдириб келган, билдирибатган муно-сабатлари ҳаммининг қалби-га янгича бир илҳом, ёт қўлар ниғоҳдан сергақ тор-тиб турган Ватанин асраш ва севинишга даяват бўлиб син-гади. Меҳнат ва ижода бе-киж рағбат уйғотди.

ДАРЁЛАР ОРҚАГА ОҚМАЙДИ

Халқ депутатлари Сурхондарё вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидан кейинги ўйлар

қорхоналар билан тузилган шартномалар дуруст бажари-лашнинг далада ишловчи-лар даромади ва мошларини вақтида ололмайдилар. Шир-кат ва жамoa ҳўжаликларнинг раҳбарлари эса хали-хамон ўзларини қолхоз раислари ва совхоз директорлари мисоли чоғлайдилар.

Аваллари Сурхондарёда 137 та қолхоз ва совхоз бўл-гучи эди. Ҳозир 40 дан ортиқ ширкат, қоздан ошқ жамoa ҳўжаликлари бор. Ширкатлар-нинг ва жамoa ҳўжаликлари-нинг «биз — ислохотчимиз, бозор муносабатларини шакл-лантиряймиз» деб кўрагани у-риб турган раислари, тур-сини айтганда, ҳов ўша

«директор»лардан яқшироқ раисликни деб зинҳор айта қўрмай. Хафа бўлишди. Ана, Қўмқўрон туманидаги Н. Мир-заев номли ҳўжалик ўтган йили санацияга тушди. Раҳ-барликнинг ҳавас қилдиган раис раис раис ишдан бўштирил-ган дунг сўнг санацияни ким ўйла-чикларди экан, деб бир фи-рош ошдики, асти қўварасиз.

Мансабга меҳр қўйган ай-рин раислар ўзларига химоя сифатида яна бир усулни ўйлаб топдилар. Улар амалий ишдан қўра қоғоз билан иш-лашга кўпроқ вақт сарфлаб юбордилар. Маълумотларни бўйидилар. Масалан, яқинда-гина Бандихон туман проку-ратураси тумандаги бир қатор ҳўжаликларда шудорланмаган ерлар шудорланди, деб маъ-лумотларга киритилганини аниқлади. Яна бир қанча ҳўжа-ликлар тегишли жойлардан олинди. Демак, ҳов, декабр ойининг бошида дон экинши туғатдиқ деб маълумот тулға-ганлару, бу ишни аслида бир-бир ярим ой кейин ҳам да-вом эттирганлар. Денов туман-нидаги «Мустақиллик» жамoa ҳўжалигини ноябр ойининг охи-рига қадаҳар пахта йиғим-тери-мини давом эттирди.

Хурматли Президентимиз вилоят қишлоқ ҳўжалигидаги бугунги оксоқлик ва нуқсон-ларни келтириб чиқарган энг

катта камчилик — ишни тўғри ташкил эта билмасликдан иборат деб кўрсатиб ўтилди. Бу гапдан кейин айрим раҳ-барларнинг яна маълумотчи-лик билан ишлашдаги «таж-риба»ларидан сўзланган кела-ди. Пахта тайёрлаш режаси-ни бажаришга қўзи етмаган, галабадан умидини узган раис яна маълумотга ёпишди. Узи-дан-да ёмон ишлабтган, гек-тардаги 10-15 центнердан ҳосил олиш билан кифояла-наётганларнинг кўрсаткичи-рини ёдлаб олади. Бор бўлсин шу «азаматлар». Уша ўн цен-терчилардан ўтиб биз 15 центнерчиларни раҳбарлар ишдан бўштириб юбормас-ку деб ҳисоб-китоб чиқаради. Қўраясизми, яқин ишларга интилайин, яқин ишлабтган-ларга эргашайин демайди. Аксинча, ёмон ишлабтганлар қўнайиброқ турса, уларнинг панасида даҳлэсхор тураман деган гапни хаёли қилади. Шундай ҳаёлларга берилувчи-лар қўлайиб қолди. Ҳокимлик-ларда уларнинг мушугини пишт дегувчи журтатли раҳ-бар топилмади. Бу одамлар-нинг тили учиди гап. Гурун-ларда ва баҳсларда ўртага ташланаётган гап.

Юртбошимиз нутқида Сур-хон заминида яратувчилик са-лоҳияти юксак кишилар бор-лиги алоҳида меҳр билан таъкидланди. Ҳар қандай шар-оитда сўзининг устидан чи-қиб ишлабтган шундай Ал-ломишифат азаматлар Бор-ки, қўрсангиз меҳру ҳавасин-гиз ортади. Шундайлардан бири — Омон Аҳадов. Жар-қўрондаги «Украина» жамoa ҳўжалигининг раиси. Аҳадов майданин, гўзани ёки ўғитни эмас, аввало одамларни кўпроқ ўйлайди. Меҳнат-ворсини, унга фараҳдан бор суварини, қирқ даража иссиқ-да қилиш қийин чопик чопа-диғанларни ўзига қийнаб, уларнинг ўрнига ўзини қўйиб ўйлайди. Ҳўжалигинга қара-сангиз, қўлда, қўлмиқда жо-йлашган — ўттизта насос би-лан сув инади. Ишларига қарасангиз — ҳаммиса пеш-қадар: далалари серҳосил, Ҳазиналари тўла, кайфиятла-ри аёло. Чўнки одамлар қўриб турибдики, раиснинг қўриб тоза. Қўнгида одам-ларнинг гап-ташвиши. Ана шундай пайтда энди одам-лар ишни — майдани, гўза-ни, ўғитини ўзлари ўйлаб бошлайдилар. Раис билан бақамти туриб, унинг обрўси учун талашдилар. Бундай раҳ-барни эл бошига қўтаради.

(Давоми 2-бетда).

ДАРЁЛАР ОРҚАГА ОҚМАЙДИ

(Давоми. Боши 1-бетда). Аҳадов эришадиган ютуқларнинг калити мана қаерда. Мавридий келганда мен Қумқўрғондаги «Беш қаҳрамон» жамоа ҳўжалигининг раиси Фаизи Маматмуродов ҳақида гапиргим келади. Минг гектарга яхши суғориладиган майдони бор ҳўжаликда 32 минг аҳоли истикомат қилади. Раис ҳаммага баробар, Эришган мартабасио обрўси-қанотида, меҳнатидан бир тафсилот: дон тайёрлашга бағишлаб ярим кечада ўтказилаётган маҳлисда қарасаларки, Маматмуродов йўқ. Бу ҳолат қазо-қазоларнинг гашини кўзгайди. «Биз ишлагасу, у киши...» Чо-парлар унинг дарвозасини тақиллатишди: «Уйда йўқ. Рақияга кишишди — ҳов бир олис бўлимади ариқ қазит-ганларнинг бошида эмиш. Ишонмайдилар. Айтилган жойга бориб қўрсаларки, раис қўйлагининг энгини шимарган. Сувишларга ёрдамла-шиб турипти. Ҳўжалик қирқ центнердан пахта беради. Пахта сотиш режасини 25 сентябрга қолдирмай бажа-ради. Галласи кам бўлмай-ди. Хар йили, хамиша шун-дай.

Маматмуродовнинг, Аҳадовнинг ва бошқа бир қатор ориятли одамларнинг ҳаракатини қўриб, каттақон раҳбарлар бошқаларга, иш-ласа булар экану деб танбех қилгандай бўладилар. Лекин бу танбехни қабул қилишни истамаганларнинг фаолияти-ни чуқурроқ таҳлил этиб, чора-тадбир қўришга, ҳар қимни меҳнатига қараб ба-ҳолашга миналардир ҳалақит қилади чоғи, шойилмайди-лар. Натияжалар бўлса шунга яраша. Қўриб, Олтинсой ту-манидан Шароф Сорқулов деган миришқор ҳар бир гек-тар ердан ўтган йили бир миллион сўмдан даромад ол-ган бўлса, уларга қўшни ҳўжаликлардан бирининг раиси узумни бозор нархи у-ёқда турсин, давлат белги-лардан нарҳдан ҳам икки ба-раварига кам сотиб, даро-мадинн баракасини учирди. Ангор туманидаги Бинокул Авазов деган деҳқон 35 со-тих ердан бир миллион 550 минг сўм даромад қилди. Унинг қишлоғидан кўп узок бўлган Шаробот тумани-нинг неча минглаб гектари-да қанча маблаг, қанча ха-ражат тортиб зироат етиш-тирган В. Кодиров номли ҳўжалик 102 миллион сўм за-рар билан чиқди. Бу фарқ-нинг боиси нимада, ернинг, суғориш шароитларининг те-кис-нотекислигидами ёки қолоқ билан илгорнинг икли-ми — об-ҳавоси бошқа-бош-қами. Йўқ фарқи мулкка, ишга муносабатда. Фарқ ду-неқарашда. Президентимиз айтиб ўтганларидек, гап ке-чаги билим, тажриба, кечаги дунёқараш билан узокқа бо-риб бўлмаслигини англаши-да. Кўпгина раҳбарларнинг мурасосозлик, ошна-оғайни-гарчилик, маҳаллийчилик ил-латлари гирдобидан чиқиб кета олмаётганида.

Қисқача, вилоятга хорж сармоияларини жалб қилиш-нинг ахволи ҳусусида. Су-рхондарёдаги қўшма қорхона-ларнинг махсуслот ишлаб чи-қариш улуси мамлакатимиз-даги қимми қўшма қорхона-лар тайёрлаётган махсуслот

ҳажмининг 0,5 фоизига тўғри келар экан. Ҳўлава деган билан олиғиз чўчимайди. Қўшма қорхоналар ташкил этиш, уларнинг иш самарадорли-гини ошириш бўйича режа-лар, лойиҳалар, ниятлар се-роб. Амалий ишга келганда-ки, манзара тамомен бўлак-ча бўлиб чиқади. Ана, Қизи-риқдаги «Узместекис» деб аталган қорхона бундан етти йил аввал тантанали, ҳатто, дабдабали сўраётда очилган эди. Унинг бугунги шашти-шароитига маймулар йил-лайди. Шерикчилик алоқала-рини тиклаш дегувчи жон-қуяр йўқ. Еки бўлмаса жон-қуяр ишбилармонни қўллаб-қувватлайдиган раҳбар ан-қонинг уруғи.

Ангор туман пахта тоза-лаш заводи директори бун-дан ўн йилча муқаддам за-вод қошида қалиш ишлаб чиқарадиган цех қурилаётга-нини, тез орада цехни ишга тушириш ҳаракатида экан-ликларини айтиб қолувди. Шу йил бошида (яъни ора-дан ўн йил ўтиб) Термизда бўлиб ўтган бир анжуман-да туман ҳокими ўша цех ҳақида гап очиб қолди. Бил-сакки, ҳали-ҳалигача ишга туширилмаган экан. Мана сизга Ангорна тадбиркорли-гу ишбилармонлик.

Норкуват исми таниш тракторчи билан суҳбатла-шиш қолдим. Эскироқ тра-кторини ялтилатиб бўлпти. У-бу жойларини созлапти. — Президентимизнинг биз-га қарата айтганларини эши-б қараёт ўйкудан ўйғониб кетдим, — дейди у қалф-ларини бир-бирига ишқаб. — Э, қасир мошомизини ке-чқиртири берапти, брига-дир ишни тўғри тортиаяпти деб ўтирсақ, бу ишимиз бу-рга аччиқ қилиб қўрпани қўйдиришга тенг бўлмайди-ми? Айрим гиромликлар-дан нолиб юрмасдан, қи-янчиликлардан қўрқмасдан муштни маҳкам туғиб ишлаш керак. Менинг қарорим — шу.

Термизлик хаваскор бир шоир бўлса сессия таассу-рлариди туртки бўлиб «Бор-симан, Алпомчишми?» деган шеър биттибди. Сурхондарё-ликларнинг тоғлардан ба-ланд гурурио ориятга ҳақида. Шу эшик Ватанга муҳаббати, фидоилиғи ҳақида.

Ха, ишлотларни амалга ошириш йўлида ютуқлардан кўра қамчиликларимиз кўп. Хаттолик ва тўсиқлар етарли. Лекин тантти Сурхон аҳли, неки хаттоликлар бўлса, ра-ҳбарлардан ўтди. Марҳамат қилиб энди жавобини ўзла-ри бераверсин, деётганлари йўқ. Аксинча Президен-тимизнинг гапларини дастур, деб билиб одамлар ўзлари-ни эртанги кунимиз фаро-нонлиги учун меҳнат қилиш-га сафарбар этмоқдалар. Фу-рур, ҳамият, бурч уларни бир ёқадан бош чиқариб, аҳил бўлиб ягона мақсад йўлида яшашига, ишлашга унда-моқда.

Кўпнинг гурури, иродаси — тошқин дарё. Бу дарё ўзи-нинг ўзларидан адашмайди. Уна-мунча тўсиқлардан шашти қилмайди. Уздан қатта дарёларга туташиб, унга қувват-у қудрат бахш этиб, жўш уриб оқаверади.

Олимжон УСАНОВ, «Халқ сўзи» муҳбири.



Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

1990 йилнинг баҳорида уйда ёлғиз ўзим одатдагидек ҳавёл суриб ўтирдим. Ёзувчининг оз-моз бўлиб вақти бўлса, у ҳавёл уммонига фарқ бўлиши, уммон қаъридан бебаҳо дур-ғавҳар териб чиқишни яхши кўради. Мен ўша гал кўпроқ туркий халқларнинг ўтмиши, улар орасида ўз элимнинг тутган ўрни тўғрисида ўйлар эдим. Туркий халқларнинг қадимий келиб чиқиш тарихи, тақдирини, уларнинг ўзаро билири-ги ҳақида ўқиганларим, ёшлимим-да қарилардан эшитганларим ривоятларни кўз олдимга келти-ришга ҳаракат қилардим. Тарихий китобларда ўқиганларим бўйича одамларнинг бир-бирига қўшма яшашликлари, ёвузликла-ри, ёмонликлари ҳаёлимда гала-ён кўтариб, ўзимни ўт билан сув орасида қолгандек ҳис этардим.

Бейхитёр Нўғ тўғрисида тўғриси-даги қўшма ривоят ёдимга тушди. Дунёни сув босган қадим замон-ларда Нўғ пайгамбарлар кemasи-га чиқиб олган одамзот намоян-далари омон қолади, улар ҳазрат Нўхнинг фарзандлари эди. Тўғон босилган, ўзини фарзанд-ларидан бўлган Хом кун ботар та-рафларга кетади ва бутун Оврў-по халқларига ота бўлади; Сом эса қурраи заминнинг қибла та-рафига йўл олиб, бу-тун Африка, жанубий Осиё халқларига ота бўлади; Ефас исмли ўғли дунёга келади. Шу ўғлондан тарқалган фарзандлари Қора денгиздан Осиёнинг бепоён кенгликлариде истикомат қиладилар. Уйимизнинг деворида осиглик турган хари-тага тикилиб, Турк бо-бодан тарқалган ав-лодлар бугунги кунда йиғирма олтига тоифага бўлиниб, кичик, ўрта, улкан мамлакатлар қўришида, ҳар қайсиси ўз холи-ча давлат қуриб ўтирганини ҳаё-лимдан кечирдим.

Шундан сўнг номлари бутун оламга дoston бўлиб кетган кар-роматли улуғ боболаримиз кўз олдимга келди. Жоҳилият зулмати-га ботиб ётган дунёга ҳидоят нурини таратиб ислом дини пай-до бўлган, Қуръони карим нозил бўлган муборак заминга ва умман дунёга пайгамбаримиз Му-хаммад саллаллоҳу алайҳи Вас-саллам сўзларини — Ҳадиси шарифни кенг тарқатган буюк алло-ма ал-Бухорий, математика мак-табини яратган Муҳаммад Мусо Хоразмий, астрономия фанига асос солган зот ал-Фаргоний, та-бобат ва фалсафанинг беназир устози ибн Сино, илми нуҷум ва тарих илмининг яловбардори ал-Беруний, тенгсиз қомусий олим — Арастунинг издоши ҳисобланган ал-Форобий, осмон илмининг юксак қўққиларини забт этган аллома Мирзо Улуғбек каби зотлар бир-бир кўз ўнгимдан ўтдилар. Бу улуғ донишмандлар менинг қорақалпоқ халқимнинг ҳам боболари эканини ўйлаган захотим ич-ичимдан тўқилла-ниб, ўтирган уйимга сизмасдан ўрнимдан туриб кетдим. Ҳаяжон ичра хона бўйлаб ўёқдан-бўёққа юра бошладим. Шу дамларда ҳеч қачон қураги ерга тегмаган, оламга доврўғи таралган буюк шоир ва баҳодир бобомиз Пах-лавон Махмуд кўз олдимга кел-ди. «Мадинада Муҳаммад, Тур-кистонда Қул Аҳмад» деб дунёга донг таратган Аҳмад Яссавий, «Миллатнинг дардига дармон бўлиш — вазифангиздир...» Фарби-ларни хор қилмаган, камбағаллар-ни бойларнинг зулми остида қол-дирмаган. Адолат дастурингиз ва байроғингиз бўлсин», деб келаж-ак авлодга васият қилган улуғ бобомиз, дунёдаги туркий халқ-ларни бирлаштириш учун жони-ни аямаган баҳодиримиз ва сар-кардамиз Амир Темури ҳаёлимдан кетмас эди. Шунда ўзимча: «Ҳой, туркий элимнинг қалам соҳибла-ри, бундай улуғ боболаримизнинг ҳар бирини бутун оламга намуна қилиб қўрсатадиган ва барчага манзур бўладиган бадийи асар-лар ҳамон ёзилмаганини қандай изоҳлаш мумкин?» деб ҳайқиргим келарди. Ҳўш, яна қайси буюк зот ҳозир ҳаёлимда йўқ экан, деб ўйга толдим. Чўқур ўйга ботиб турган чоғида радиода бирдан янги хабар эълон қилинди: Исло-м Каримов Республика Олий Ке-наши сессиясида Ўзбекистон Президенти этиб сайланибди.

Узим шу тоғда улуғ алло-малар тўғрисида ўйлаб ўтиргандим. Одамзот тақдирини ҳама нарса жуфт бўлади, ҳамма нарса жуфт яратилади. Яъни, от ўрнини той босади, бир улуғ зот-нинг изидан иккинчиси, учинчиси албатта келади. Демак, ширин халёлларимни давом эттирадиган бўлсам, радиодан эшиттирилган хабар бўйича юртимизда яна бир улуғ инсон пайдо бўлади. Шу жойда: «Ахир сен ҳамма нарсани олдиндан биладиган авлиб эмас-сан-ку!» деб ўзимга танбех бер-дим. Сўнг Тошкентга, шоир Аб-дулла Ориповга қўнғирок қилдим. Бундан қўзланган мақсад шундан

иборат эдики, Абдулла Орипов та-рихини ҳам, ҳозирги замон ўзғариш-ларини ҳам теран тушунади, ҳамма нарсасга дарҳол баҳо беради. Боз устига, устозим — улуғ ёзувчи Абдулла Қаҳҳор бўлса сўхбатлар териб чиқишни яхши кўради. Мен ўша гал кўпроқ туркий халқлар-нинг ўтмиши, улар орасида ўз элимнинг тутган ўрни тўғрисида ўйлар эдим. Туркий халқларнинг қадимий келиб чиқиш тарихи, тақдирини, уларнинг ўзаро билири-ги ҳақида ўқиганларим, ёшлимим-да қарилардан эшитганларим ривоятларни кўз олдимга келти-ришга ҳаракат қилардим. Тарихий китобларда ўқиганларим бўйича одамларнинг бир-бирига қўшма яшашликлари, ёвузликла-ри, ёмонликлари ҳаёлимда гала-ён кўтариб, ўзимни ўт билан сув орасида қолгандек ҳис этардим.

«Бир турк минглаб ҳинди англа-лар тул-тузуқ, Лек ҳеч бир-бирин англамас икки турк», деб таъкидлар эди.

Шундай пайтларда Устоз узок ўйга чўшиб ўтирарди ва охири яна қўшимча қиларди: «Мабодо сен ҳам фарзўйларга дуч келиб қол-санг, дарҳол Жалолиддин Румий айтган ҳикматни эслагин. Керакли жойларда ҳам, юзма-юз учрашган пайтингда ҳам Абдулла Орипов-нинг сўроқлаб қўйишни унутма-гин. Билиб қўй, ўзбек билан қора-қалпоқ халқининг қадимий илди-лари битта бўлиб, улар оға-ини-лардир. Улар абадул-абад бирга яшайдилар!»

Хуллас, устозимнинг сўзлари қулоқларим остида қайтадан жа-ранглагандай бўлди ва юрагим

зарингиз тугаган бўлса, тадбирин-гиз ҳам тугаб қолдими?» деб жа-воб ёзиб юборган экан. Сўнгра Амир Темури хийла ўйлашиб, суяк-дан танга ясаб лашкарнинг руҳи-ни кўтарибди-да, бир неча кун ичи-да Исфохонни забт этибди... Уғлим, нима демоқчи эканимни ту-шудингми? Ҳозирги ўтиш даври-да эл-юрт бошида қанча қийинчи-лик бўлса ҳам, аммо Исло-м Каримов барибир битта оқилона йўл топа-диган раҳбар. Исло-м Каримов — бугунги Амир Темури, у халқни тўйдиради, дўстларини ноумид қолдирмай атрофига тўплайди, де-ган эди отам.

1995 йилнинг кузида Марказий Осиё республика-ларидан адабиёт, маданият, илм-фан намояндалари Тошкентга та-қлиф этилди. Исло-м Каримовнинг шахсий ташаббуси билан «Туркис-тон — умумий уйимиз» шиори ости-да халқро анжуман бўлиб ўти-ши керак эди.

Бу анжуман Тошкентда ўтаётган бўлишига қарамасдан, унинг ҳара-катларини йўналтириб турадиган раҳбарни этиб Туркистон халқлари-нинг ифтихори бўлиш, атоқли ёзувчи Чингиз Айтматов сайланди. Бу янгиликни эшитган анжуман иш-тирокчилари қалбида Исло-м Каримовга нисбатан ишонч ва

дилад. Уғри тахтиравонда ўтирган подшога юзма-юз қилинади. — Ҳўш, гапир-чи, нега хазинам-дан ҳеч нарса олмадсан кетдим? Нима бало, менинг хазинамда на-зарга илинадиган бойлик йўқми-кан? — деб сўрайди подшо.

— Эй, подшо, бебаҳо хазинам-гиз бор экан, бойликларингизни қўриб қўзларим қамашиб кетди. Аммо мен сизнинг тузунгизни алаб қўйдим. Туз ялаган хонадондан би-рор нарсани ўғирлаш ноқўрлик бўлади. Тўғри, мен ўғирман, ле-кин ноқўр эмасман, — деб жавоб беради ўғри.

Шундан кейин подшо ўша ўғри-ни хазинахонага қорувол этиб тай-инлаган экан ва: «Уғри бўл, аммо инсофли бўл», деган гап ҳам ушан-да пайдо бўлади.

— Урток Қайпбергенов, афсона-дан чиқариладиган хулоса шундан иборатки, — деди делегация аъзо-си, — сиз кичик бўлса-да, битта республиканинг вакили бўлишин-гизга қарамасдан, Ўзбекистоннинг тузини ялаганингиз учунми, боз ус-тига, Исло-м Каримов ўзимга му-носиб лавозим бераар, деган илнжда Президент ёғосини қўллаб-қувватлаб ўтирганингизни тушуниш мумкин. Мен сизга фа-қат қойил қоламан!

Албатта, қаминга «қиссадан

этиқод қўйганини ҳисобга ол-ган Робия бир қўлида машъала, бир қўлида сув кўтариб кўчага чиқади. Оломон тўпланиб турган жойга бориб: «Ҳой, одамлар, Оллоҳга ишонинглар! Бирок, Оллоҳ таолонинг дўзахидан қўриб ёки жаннатдан умидвор бўлибгина яшаманглар. Агар гап фақат дўзах билан жаннатга бо-риб тақаладиган бўлса, мен дўзахга сув селиб ўчираман, мана бу қўлимдаги машъала би-лан эса жаннатни ёқиб юбора-ман!» деб оламга жар солади Робия. Дарҳақиқат, агар одам Оллоҳга имон келтирса, унинг дўзахидан қўриқиб ёки унинг жан-натидан таъма истаб эътиқод қўймаслиги лозим. Оллоҳ таоло-нинг биру борлигига, яғонали-гига, меҳрибонлигига ишонган ҳолда эътиқод қўйилса, чиройли бўлади. Қанийди, ҳозир мен со-па-соғ бўлганимда, буюк шоира Робия жасоратидан илхомланиб Ўзбекистон бўйлаб шаҳарма-ша-ҳар, қишлоқма-қишлоқ юриб: «Президентимиз — бебаҳо шахс. Инсонлар, унинг ниятлари пок! Бугун сохибқирон Амир Темури васиятларига содиқ қолиб, ке-лажаги буюк давлат барпо этиш учун фидокорлик намуналарини кўрсатаяпти!» деб дунёга жар солгим келаяпти. Афсуски, саломатлигим бун-га йўл қўймапти, — дедилар.

Зулфия опанинг сўзлари мени тўқилантириб юборди, қўзларим ёшланди. Сўнг опага соғлик-сало-матлик талаб хайр-хўшладим.

Қорақалпоғис-тонга келдим. Кунлардан бир кун иш пайтлари Эллиқалъа тумани ҳокими бўлган Аминбой Тоғжиев билан тўсатдан уч-рашиб қолдик. Умумий мавзу-ларда узок суҳбатлашдик, охири Тошкентда бўлиб ўтган анжуман ва Исло-м Каримовнинг сай-ҳара-катлари ҳақида фикр алмашдик.

— Тўлпбергенов оға, ҳар гал қўришганимизда сиз менга ал-батта битта ривоят айтиб бера-сиз. Энди сиз ҳам эшитинг, ўзим сизга бир ривоят айтиб бера-ман, — деб қолди Аминбой Ҳам-роевич.

— Бажонидил эшитаман, иним, — дедим. **РИВОЯТ.** Бир кун иш ҳазрат пайгамбаримиз Муҳаммад Муста-фа Макка шаҳрининг аҳолиси тунда нима билан машғул бўли-шини билиш учун алламаҳалда кўчага йўл оладилар. Шаҳар аҳолиси ширин уйкуда экан. Би-рок, боши узра фонус кўтариб юрган бир киши кўча-қўйда со-чиқиб ётган қанч тошларни, ти-коларини териб юрганини қўриб қолди. Албатта, пайгамбаримиз ҳайрон бўладилар. Сўнг аста юриб ўша кишининг ёнига бо-радилар. «Ҳой, инсон, улама-сдан нима қилиб юрибсан?» деб сўрайдилар. «Эй, Рабулulloҳ, кундузи кўча-қўйда қорадиган ялангоёқ гариблар билан бола-ларнинг оёқларини қағиртош ти-ли юбормасин, тикон кирмасин деб, шуларни териб қўрибман», дейди фаршор. «Шу ишларин-ни кундуз кун иш бахсаринг-ку, одамлар ҳам қўрар эди, сенга раҳматлар айтишарди», дейди жаноб пайгамбаримиз. «Эй, Ра-булulloҳ, мен бу ишларим учун ҳеч қимдан ҳақ талаб қилмай-ман. Биласиз, одамлардан раҳ-мат эшитишини таъма этиб қилинган ҳар қандай иш пул та-лаб қилиш билан баробар бўла-ди», дейди у. Шунда пайгамба-римиз боғи кишининг елкасига қўлини қўйиб: «Умматим, кел-ажда ҳар бир шаҳарда, ҳар бир қишлоқда сенга ўшаган одам-лар қўллаб пайдо бўлади», де-ган эканлар. Ҳудди шундай тар-зда мен Исло-м Каримов ҳақида ўйласам, унинг ишларини бир-бир кўз ўнгимдан ўтказсам, бе-ихтиёр ўша ривоят эсимга туша-ди. Президентимиз ўзининг бар-ча эзгу ишларини қилардандир раҳмат эшитиш учун эмас, бал-ки мисоли ўша ривоятдаги одам-ларни ҳар хил бало-қазолардан асраш тўғрисида қайғуради. Тўлпбергенов оға, Ўзбекистон халқи Юртбошимизнинг кўнгли-даги гапларни тўғри англаб, бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қи-лса, иншонч қомилки, мамлака-тимиз дунёдаги буюк давлатлар қаторидан ўрин олишга ҳеч қан-дай шак-шубҳа йўқдир!..

Мен ҳаётимнинг турли бо-сқичларида дуч келган учра-шувларни эсласам, турли тоифа-га мансуб одамлар томонидан айтилган фикр-мулоҳазаларни ақл-ндрок тарозисида салмоқлаб қўрсам, ҳақиқатан ҳам, Ўзбекис-тоннинг келажиги, ўзбеклар би-лан бир ола-онанинг фарзанд-лари қаби бақамти яшайётган ме-нинг заҳматкаш қорақалпоқ хал-қимнинг ҳам келажиги буюк эканлигига чин қўнғилдан ишо-наман!

РИВОЯТ. Одамлар ислом ди-нига ҳар хил мақсадларни қўллаб

Тўлпбергенов КАИПБЕРГЕНОВ, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон Халқ ёзувчиси

АФСОНАГА ТАЛЛИНГАН ЮРТТИМ

(«Қалбимнинг қомуси» китобидан)

ҳаприккиз Абдулла Ориповга сим қоқдим.

— Исло-м Каримовнинг Прези-дент этиб сайланиши ўзи учун, халқ учун ютуқми ёки ютуқ эмас-ми? — деб сўрадим ундан.

— Ютуқ! Ўзбекистон халқининг бахти очилганидан бўлди! — деди Абдулла Орипов.

— Қандай қилиб?

— Исло-м Каримов кучли иқти-содини. Бунинг устига, туркий халқ-ларнинг, хусусан, ўзбек халқининг тарихини жуда яхши билади. Исло-м Каримов теран фикрлайди-ган инсон. Менимча, у улуғ бобо-ларимиздан ўрнак олган ҳолда иш юрилтади. Сўнгги 70 йил давомида халқимизнинг унутила бошланган тарихини, буюк алломаларимиз ва сохта атеистик таълимот тўғрисида бир четга суриб чиқарилган ажо-йиб шоирларимизнинг номларини тиклайди, деб ишонаман. Биласиз-ми, ўзбек халқининг тарихи Мар-казий Осиёдаги бутун туркий халқ-лар тарихи орасида алоҳида аж-рალიб туради. Сабаби, у аллақан-чоқ ўтқоқлашган, ўзига бек бўлган халқ. Шу боис ҳам «ўзига бек — ўзбек» бўлиб дунёга танилган бўлса, ажаб эмас.

— Сиз у билан суҳбатлашган-мисиз?

— У киши мен турлиб ўсган Қаш-қадарё вилоятда раҳбар бўлиб ишлаганлар. Менинг отам — Ориф бобо узок йиллар қолхозда етак-чилардан бўлганлар, туманимизда ҳурматли оқсоқоллардан. Шу боис отам вилоятимиз раҳбарининг сўзларини кўп бора тингладим. Ҳўш суҳбатлар натижаси ўларок отам менга гоҳида насиҳат қилардилар ва: «Уғлим, худойим сенга шоир-лик иқтидорини берди. Бу ниҳоят-да улуғ мартаба. Сен энди раҳ-барларни тушунишга ҳаракат қил-гин. Масалан, Исло-м Каримовнинг мана бундай гаплари эсимда. Бит-та суҳбат чоғида у киши: «Ўз та-рихини билмаган халқнинг келаж-аги бўлмайди. Одам ўзлигини та-ниши учун, аввало, халқ тарихини билиши керак. Агар халқ ўз та-рихидан жудо бўлса, ўз илдиридан ажрალიб қолади», деган эдилар. Тўлпбергенов оға, агар отамнинг менга айтган насиҳатларидан ҳу-лоса чиқарадиган бўлсам, Исло-м Каримовнинг Ўзбекистонга Прези-дент этиб сайланиши фақат Ўзе-бекистон учун эмас, балки бутун ми-ната — бутун Туркистон учун жуда катта ютуқдир! Халқимизнинг бо-шини қувуштиришга ишонаман.

Тошкентдаги учрашувларимиз-дан бирида Абдулла Орипов билан хийла сирлашиб ўтирдик. Шун-да мен яна Ориф бобонинг Исло-м Каримов тўғрисида айтган гаплари-ни эслатдим-да: — Абдуллоҳаю, мабодо Ориф бобо ҳам шоир эмасми? — деб сўрадим.

— Отам шоир бўлмаса ҳам, ле-кин кўпни кўрган донишманд зот эди. Мана, ҳозир отам айтган бир ривоятни мен сизга айтиб бера-ман. Ундан қандай хулоса чиқар-ишни ўзингиз биласиз.

РИВОЯТ. Амир Темури Исфохон шаҳрини қамал этиб турган кез-ларда унинг озик-овқат захираси тугай бошлади. Шунда Саройму-лхонимга: — Бибихонимга чопар юбориб, ундан тилло-зар сўрата-ди. Сохибқирон ёзган мактубни ўқиган Сароймулхоним ўша хат-нининг орқа томонида: «Улуғ амрими,

меҳр-муҳаббат янада ортиб кетди. «Ниҳоятда олижаноб иш бўлди», деган эътирофлар айтилди. Хул-лас, эртага анжуман бошланиши арафасида ўтказилган ташкилий масалаларга бағишланган мажлис чоғида Чингиз Айтматов бундай деди:

— Дўстлар, бизнинг барчамиз Туркистон тулпроғининг фарзанд-ларимиз. Биласиз, СССР бирўйла тарқалди. Илгари ҳар бир респу-бликанинг эшик-деарзалари Москва — Россияга қаратилган эди. Бугунги Марказий Осиё республи-каларининг ҳар бири ўзи хоҳлаган тарафдан эшик, ўзи хоҳлаган та-рафдан дераза очиб оляпти. Биз — руҳият хизматкорлари бир ёқадан бош чиқариб, эшикларимиз-ни бир-биримизга қаратиб оқиш учун тайёргарликларни бош-лаш мақсадида тўпланиб ўтириб-миз. Мавжуд мазнавий кучларимиз бирлаштирилса, эшик ва дераза-ларимизни бир-биримизга қаратиб очишимиз мумкин бўлади. Бундай эзгу ният шахсан мени ниҳоятда қувонтириб юборди. Шунинг учун барчамизнинг кўнглимизга қувонч солган Ўзбекистон Президентини Исло-м Каримовга чин дилдан ми-натдорчилик билдиришга ижозат бергайсизлар.

Чингиз Айтматовнинг кириш сўзидан кейин ҳар хил фикр-му-лоҳазалар билдирилди. Ҳар бир миллий республиканинг вақилари ўз нутқида ўзларининг муам-моларини ўртага қўйди. Биров Ос-тонани, бошқаси Ашхободни, ун-чинчиси Бишкекни, тўртинчиси Душан-бени назарда тутиб гапирди. Шун-дай қилиб, битта ниятини кўнглига туғиб келган, бир динда бўлган туркистонликларнинг ҳар қайсиси қарам-қарши мулоҳазалар баён этиди. Шу тарзда бир тўхтамагач келинмаган, яна бир бора фикр ал-машиб олиш учун танаффус эълон қилинди. Танаффус пайтида деле-гация аъзоларидан бири менинг ёнимага келиб: «Битта афсона айт-сам, эшитасизми?» деб қолди.

— Бўпти, эшитаман, — дедим. **АФСОНА.** Қадим замонда донг таратган битта ўғри бўлган экан. У подшонинг хазинасидан ҳам би-рор нарсани ўмариб кетишни ар-мон қилиб юради. Афсуски, хази-нага ўғрича кириб олиш эҳтимо-ли йўқ ҳисоби экан. Уғри ўйлаб-ўйлаб охири олис бир жойни та-на-лай-да лаҳж қазиб, хазинахона остидан йўл очади, ярим кечаси хазинахонага қиради ҳам. Ғира-шга ёритилган хазинахонада тил-ло ёмбилар, зар ва гавҳарлар қаторида ажабтовир бир нарса ялт-юлт этиб турган экан. Ҳўш на-рса хатто гавҳардан ҳам ёрқинроқ нур таратарди. Уғри ўша нарсани қўли билан силаб кўради, чертиб кўради, лекин нима эканини бари-бир билмайди. Шунда тили билан ялаб қўради. Ялласа, туз экан. Шун-дан сўнг ўғри хазинахонадан ҳеч нарса олмадсан ўзи қазиб қўйган лаҳждан изига қуруқ қайтиб кетади.

Эртаси кун иш подшонинг хазина-сига ўғри тушганини овоза бўлиб кетади. Бирок, ўғри тер тўкиб, ази-ят чекиб лаҳж қазиган бўлса-да, хазинадан ҳеч нарса олимагани маълум бўлади. Бунга салимати ян-гиликни эшитган подшо ернинг ости-дан бўлса ҳам ўша ўғрини то-пиш тўғрисида махсус фармон бе-ради. Албатта, подшо истагандан сўнг, дарҳол ўғрини топиб кел-

— Исло-м

2000 йил — турфа ҳодиса-ю воқеа, ихтиро-ю янгиликларга бой бўлган XX асрнинг сунги йили. 2000 йил — Олимпияда йили. Демак, бугун дунёда қанча спортчи ва соҳа мутахассислари, мураббийлари борки, барчасининг асосий эътибори саралаш беллашувларида мусобақачилик катнашиб, ана шу биринчи рақамли мусобақага йўланма олишга қаратилган. Зеро, спортчиларнинг ўзлари таъкидлаганларидек, Олимпиядада нафақат ғолиб бўлиш, балки иштирок этишнинг ўзи ҳам катта шараф.



дан тортиб бутун дунё спорт жамоатчилиги таъсирини сезиб қолди ва кичик олимпиада деган ном олди.

Утган йилнинг апрел ойидаги Осиё давлатлари олимпиада кўмиталари бош қотиблари кенгаши Тошкентда ташкил этилган ҳам мамлакатимизнинг спорт соҳасида қисқа фурсатда катта ютуқларга эришганини эътиборга олади.

Осиё Олимпиада кенгашининг Марказий Осиё минтақавий бўлимининг ташкил этилишида ҳам Ўзбекистон ташаббус

СИДНЕЙДА ТУТАШАР ЙЎЛЛАР

Атлантада ўтказилган Олимпиада уйинларида илк бор катнашган мамлакатимизнинг 76 нафар спортчиси ана шундай катта шарафга мувожаз бўлишган эди. Ҳўи, бу йил олис Австралиянинг Сидней шаҳрида бўлиб ўтаётган навбатдаги баҳсларда республикамиздан қанча вакил иштирок этади?

Миллий олимпиада кўмитасидан олинган маълумотларга қараганда, ҳозиргача 36 нафар спортчимиз Сидней Олимпиадасига йўланма нақд қилиб қўйилган. Шундан 11 таси энгил атлетикачилар, 8 таси боксчиларга, 5 таси эркин курашчиларга тегишли бўлса, қолганлар уқ отиш ва юн-рум курашчиларимиз 3 тадан, сувда сузғучилар 2 та, дзю-до (эркаклар), оғир атлетика, трамплин ва байдаркада эшакка ашқуларча 1 тадан йўланма кўмитага киритилган.

Мутахассис ва мураббийларнинг фикрича, ҳали уларнинг сафи янада кенгайиб, саралаш баҳслари якунига етгунча тахминан 65-70 кишига ети-

қурсатди. Ҳозирги кунда мамлакатимизнинг 5 та вакили Осиё Олимпиада кенгашининг турли кўмиталари аъзоллигига қабул қилинган. Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 27 майдаги «Ўзбекистонда жисмоний тарбия ва спортни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан ҳам мамлакатимизда Олимпиада ҳаракатини янада оммалаштиришга эътибор қаратилгани юқоридаги фикрларимизнинг исботидир.

Австралия, Сидней диёри миздан ана узоқда. Бироқ ҳушқабарнинг қаноти бор дейишадди. Шунинг учун ҳам ният қилмадикки, спортчиларимизнинг бу ерда мусобақачилик кўрсатиши шу кунгек, бутун дунёга тарқалади, олам узра яна бир бор ЎЗБЕКИСТОН деган ном янграйди. Ана шу кунларни кўриш ҳаммамизга насиб қилсин.

Озод БЕК,
«Жалқ сўзи» муҳбири.

ВЛАДИМИР ПУТИН — РОССИЯНИНГ ЯНГИ ПРЕЗИДЕНТИ

26 март кунин Россияда президент сайлови бўлиб ўтди. Халқро жамоатчилиги Россиядаги сийсий жаранларнинг янги босқичини бошлаб берадиган давр сифатида баҳолаётган бу тадбирда мамлакатнинг янги президенти аниқланди. Давлат раҳбари этиб Владимир Путин сайланди.

Россияда сўнгги ойлардаги сийсий ҳаёт жуда қайноқ кечди. Зеро, Россияда бой ва улкан мамлакат тизгинини ўз қўлига олишни ким ҳам хоҳламайди, дейсиз? Бу мақсад унун от сурганлар аввалига 12 киши эди, сайловга бир неча кун қолганда улар сони биттага қамайди. Фақат сайлов арафасидагина сийсатчи сифатида номи тилга олина бошланган Е.Севостьянов мазкур тадбирда иштирок этишдан воз кечди.

Таъкидлаш жоиз, мамлакатнинг олдинги президенти Борис Елцин утган йили 31 декабрда ҳошимиятини қўйилмаганда ҳукумат бошлиғи В.Путинга топшириганда, унинг бўлажак президентлик сайловда ғолиб чиқишига кўпчилик шубҳа билдирган эди. Чунки катта сийсат майдонига утган йилнинг август ойида, Россия ҳукумати раҳбари этиб тайинлангандан сўнггина, кириб келган бу шахс кўпчилик унун «синалмаган от» бўлиб туюлган эди. Аммо В.Путин ўзининг давлат хавфсизлик кўмитасининг офицери бўлган жа-

Шарҳловчи минбари

моғчилик ўртасида тез эътиборга тўша борди. Утган яшанба кунин бўлиб ўтган сайлов эса унун мамлакатдаги энг машҳур сийсатчи эканлигини намойиш қилди.

Сайлов арафасида кўплаб кузатувчилар Россиянинг янги президентини аниқлаш сайловнинг иккинчи турига қўлишини баъшорат қилган эди. Мамлакат марказий сайлов комиссиясининг дастлабки маълумотлари эса Владимир Путин 52 фоиздан кўп сайловчининг овозини олишга муваффақ бўлганини дағи асосий рақиб, коммунистлар раҳбари Геннадий Зюганов навбатдаги қақшатқич маълумият учради. У 30 фоизга яқин сайловчининг овозини олишга эришди, холос.

Таъкидлаганимиздек, халқро жамоатчилиги Россиядаги сайлов натижалари мазкур давлатда янги сийсий босқични бошлаб беришини айтмақда. Бу гапда жон борлигини Россия ташқи ишлар вазири И.Ивановнинг 27 март кунин берган баъшоти ҳам тасдиқлаб турибди. У янги президент сайловини муносабати билан Россиянинг ташқи сийсатда ўзгартириш бўлишини ошқандан-ошқ айтди. Бироқ бу ўзгариш нисаларда, намоеён бўлишини ҳали аниқ баъшорат қилиш қийин.

Анвар КАРИМОВ,
ЎЗА шарҳловчиси.

РАДИОЧАСТОТА СПЕКТРИДАН ФЙДАЛАНУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиғи

ЭЛЕКТРОМАГНИТ МУТАНОСИБЛИГИ МАРКАЗИ

радиочастота спектри фойдаланувчиларига 2000 йилнинг 1 апрелидан бошлаб тарифлар уларнинг индекслари ўртача 1,6 маротаба ошган ҳолда ўзгартиришни маълум қилади.

Кўшимча маълумотларни 137-63-71 телефони орқали олишингиз мумкин.

Электромгнит мутаносиблик маркази.

«ЯНГИЙЎЛ ЁФ-МОЙ» ҲЖ

29 апрель 2000 йил соат 10.00 да Янгийўл шаҳар маданият уйида (Самарқанд кўчаси, 190-уй) акциядорларнинг навбатдаги йиллик мажлиси бўлишини маълум қилади.

Акциядорларни рўйхатдан ўтказиш соат 9-00 дан бошланади.

КУН ТАРТИБИ:

1. Дирекциянинг 1999 йилги молия-ҳўжалик фаолияти якунлари ҳақида ҳисоботи.
2. Йиллик баланс ва 1999 йилги соф фойда ва зарарларни тасдиқлаш.
3. Тафтиш комиссиясининг 1999 йил учун ҳисоботи ва уни тасдиқлаш.
4. 1999 йил якуни бўйича мустақил аудиторнинг ҳулосасини тасдиқлаш.
5. 1999 йил молия-ҳўжалик фаолияти якунлари бўйича соф фойдани тақсимлаш.
6. Жамиятнинг 2000 йил учун бизнес-режасини тасдиқлаш.
7. Жамиятнинг 2000 йил учун мустақил аудиторини тасдиқлаш.

Мажлисида қатнашишга ҳақли акциядорлар рўйхатини тузиш санаси — 2000 йил 28 март.

Кун тартибиде белгиланган масалар бўйича тутилган саволларга акциядорлар куйидаги манзил бўйича жавоб олишлари мумкин: Янгийўл шаҳар, Самарқанд кўчаси, 352-уй, «Янгийўл ёф-мой» ҲЖ, тел. 2-63-94

Кузатув кенгаши.

«ЯНГИЙЎЛ ЁФ-МОЙ» ҲЖ нинг 1999 йил учун баланси

АКТИВ	минг сўм ҳисобида	ПАССИВ	минг сўм ҳисобида
Узоқ муддатли активлар		Ўзлик маблағ манбалари	362983
Асосий воситалар	272879	Мажбуриятлар	279107
Капитал куйилмалар	16714		
Бошқа активлар	3506		
Жами 1 бўлимда	293099		
Айланма активлар	348991		
БАЛАНС	642090	БАЛАНС	642090

The Counterpart Consortium Program in Kokand, Uzbekistan supporting non-governmental organizations is seeking a motivated, multilingual candidate for the position of:

Program Assistant

Requirements:

- University degree
- At least 2 years of office experience
- Knowledge of office equipment (copier, faxes, etc.)
- Good computer skills (Windows 95, Word, Excel, etc.)
- Fluency in English, Uzbek and Russian languages
- Availability to travel throughout the country as needed
- Organizational skills and the ability to work in a team environment.

Women are encouraged to apply.

Applications should be submitted by april 5, 2000 to the Counterpart Consortium office in Kokand.

Addresses:

1) 25, Istiqlol Street, 3rd floor, room # 5, Kokand 713000.
Tel/Fax: (37355) 26 924
E-mail: ngo@cpart.kokand.silk.org

2) 1A, Komus Street, Fergana 712000
Abt Associates Inc.

Нодават ва нотижорат ташкилотларини қўллаб-қувватлаш бўйича иш олиб борадиган "Каунтерпарт Консорциум" Америка халқро фонднинг Қўқон бўлими - **Дастур ассистенти** ловозимига конкурс эълон қилади:

Номзодларга талаблар:

- Олий маълумот
- Қамида 2 йиллик офисда иш юритиш бўйича тахриба
- Офис қуролларини ишлатиш билими (ксерокс, факс ва бошқалар)
- Компьютерда ишлаш билими (Windows 95, Word, Excel ва бошқалар)
- Инглиз, ўзбек ва рус тилларини мукамал билиш
- Ўзбекистон бўйича сафарларга тайёр бўлишлик
- Ташкилотчилик ва командада ишлаш қобилияти.

Аёлларга устуворлик берилади.

Аризаларни 2000 йил 5 апрелгача Каунтерпарт Консорциумнинг қўйидаги манзилларига юборишингизни илтимос қиламиз.

Манзиллар:

1) 713000, Қўқон шаҳри, Истиклол кўчаси, 25-уй, 3-қават, 5-хона.
Тел/Факс: (37355) 26 924
Электрон почта: ngo@cpart.kokand.silk.org

2) 712000, Фарғона шаҳри, Қомус кўчаси, 1а-уй «АБТ Ассоциэте» Фонди.

ЎТ АРАВАДА 407 ҚОП

Австриянинг Калин ҳудудиде истикомат қилувчи Кеппрад Хильдюринд исмли фермер аравада оғир юк ташиш бўйича ўзига хос рекорд ўрнатди. У ўн бешта от қўшилган аравада 407 қоп галани жойлаштирди, юкнинг умумий вази 35 тонна эди.

ТС-Технология

Сизнинг истагингиз биз учун фармон!

ТС TECHNOLOGY

компьютерлар ва компьютер технологиялари

Самарқанд ш., А.Темур к., 222, тел.: (3662) 220954, 228257, факс: (3662) 222475, 213292, E-mail: tstech@online.ru.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раҳбарияти ва жамоаси Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б.И. Бутрова онаси **Мария Филипповна БУТРОВА**нинг вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия илҳор этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси суди жамоаси республика Олий ҳўжалик судининг раиси **Абдулсаломов Мирзоуллубек Элчиёвичининг** падари бузруквор **Элчи ота АБДУСАЛОМОВ**нинг бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия илҳор этади.

Ўзбекистон телерадиокомпаниясини жамоаси «Умид» бош муҳаррирининг дошенти **Жовли Абдухалиқов**га падари бузрукворларини, уруш қатнашчиси **Абдухалиқ ота ЖАЛИЛОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент Молия институтини жамоаси «Мъланавит ва философа» кафедрасининг дошенти **Жовли Абдухалиқов**га падари бузрукворларини, уруш қатнашчиси **Абдухалиқ ота ЖАЛИЛОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия илҳор этади.

«Ўзгўшустевоанот» уюшмаси жамоаси ва раҳбарияти меҳнат фарииси **Жўрабой ТЕШАБОВ**нинг вафоти этганини муносабати билан марҳумнинг оида аъзоларига чуқур таъзия илҳор қилади.

Геодезия, картография ва давлат кадастри хайъати ва марказий аэрогеодезик корхонасини жамоаси корхона директори **Илҳомбек Хўжаева** отаси **Вали Хўжаев**нинг вафоти муносабати билан таъзия билдиради.

«ЖАЛҚ СҮЗИ»

НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: **Аббосхон УСМОНОВ**

Тахрир хайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Жалқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Жалқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёр, И. Шогуломов, О. Қанпбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), У. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001

Буюртма Г — 196. 27017 нуسخада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.

Қороз бичими А—2

Газета ИВМ компьютерда терилди ва операторлар **Сергей ЛУКИН** ва **Жамил ТЎРАЕВ** томонидан саҳифаланди.

Тахририятда ҳажми 5 қопдан зиёд материал қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:

700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.

Навбатчи муҳаррир — Г. Йўлдошева.

Навбатчи — А. Шокиров.

Мусаххач — А. Сатторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00

Босишга топширилди: 21.50

1 2 3 4 5 6